

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Adam Jewgraf (spr.)
Sędzia SA:	Grażyna Matuszek
Sędzia SA:	Sławomir Jurkowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z powództwa: **R. B.**

przeciwko: **(...) S.A. w R.**

o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 30 lipca 2013 r., sygn. akt VI GNc 95/13

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie w pkt 2 i w tym zakresie sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Opolu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Opolu uwzględniając w części wnioski powoda o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego zasądził na jego rzecz od pozwanego kwotę 1.959,20 zł stanowiącą koszty wykonania zabezpieczenia przez komornika, obejmującą opłatę i wydatki, ustalone postanowieniem komornika (pkt 1 postanowienia). W pozostałym zakresie, tj. zasądzenia kosztów zastępstwa adwokackiego w kwocie 900 zł, Sąd Okręgowy wniosek oddalił (pkt 2 postanowienia) wskazując, m.in. iż przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie nie określają wysokości ani zasad ustalania wysokości wynagrodzenia za czynności pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym – a zatem czynność taka jak złożenie przez pełnomocnika wniosku o wykonanie zabezpieczenia nie podlega odrębnemu wynagrodzeniu. W ocenie Sądu zawarte w przepisie art. 745 § 1 kpc unormowanie, zgodnie z którym o kosztach postępowania zabezpieczającego orzeka sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, tj. orzeczeniu wydanym w postępowaniu rozpoznawczym, przemawia również za tym, że koszty postępowania zabezpieczającego związane z wydaniem postanowienia, jak i jego wykonaniem, stanowią składnik kosztów postępowania rozpoznawczego, co przemawia przeciwko ustaleniu odrębnego wynagrodzenia pełnomocnika za czynności związane z wykonaniem postanowienia zabezpieczającego.

Powyższe postanowienie zaskarżył zażaleniem powód w części, tj. co do pkt 2 oddalającego wnioszek w zakresie zasądzenia kosztów zastępstwa radcowskiego w postępowaniu zabezpieczającym. Zarzucając naruszenie przepisów postępowania a to art. 745 § 1 i 2 kpc poprzez błędne przyjęcie, iż stronie nie przysługuje oddzielne wynagrodzenie związane z działaniem pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym, art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc oraz przepisów rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych, wnosił o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie na jego rzecz kwoty 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zabezpieczającym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Nie sposób zaaprobować poglądu Sądu Okręgowego, by sam brak w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszonych przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, określenia wysokości stawki minimalnej za czynności w postępowaniu zabezpieczającym decydować miało nieistnieniu podstaw do przyznania i określenia kosztów związanych z działaniem pełnomocnika (radcy prawnego) w tymże postępowaniu. Po pierwsze bowiem o przyznaniu tego rodzaju kosztów decydują przepisy proceduralne zawarte w ustawie Kodeks postępowania cywilnego. Po wtóre przyjęć należy, iż przewidując możliwość nieokreślenia w rozporządzeniu stawek minimalnych we wszelkiego rodzaju sprawach, prawodawca zawarł w § 5 cyt. rozporządzenia regulację pozwalającą na ustalenie stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych przez przyjęcie za ich podstawę stawek w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. Istnienie tego rodzaju regulacji wyklucza zatem przyjęcie tezy, iżby brak określenia w rozporządzeniu stawki za konkretna czynność radcy prawnego, jako celowy zabieg ustawodawcy, wykluczał jej ustalenie, o ile za daną czynność opłata przynależy.

Nie można zgodzić się także z poglądem Sądu meriti, że czynności pełnomocnika podejmowane w toku postępowania zabezpieczającego stanowią jedynie działania podejmowane w celu dochodzenia roszczenia i ich koszt zawarty jest już w wynagrodzeniu zasądzonym w orzeczeniu zapadłym w postępowaniu rozpoznawczym. Wskazać w tym miejscu należy, iż wprawdzie postępowanie zabezpieczające ma charakter postępowania pomocniczego w stosunku do postępowania rozpoznawczego oraz egzekucyjnego, to jednak cechuje je samodzielność funkcjonalna i strukturalna. Samodzielność funkcjonalna wyraża się w odrębności funkcji tego postępowania, które polega na udzieleniu ochrony prawnej o tymczasowym charakterze. Odrębność strukturalna znajduje zaś odzwierciedlenie w tym, że postępowanie zabezpieczające, choć z reguły toczy się w ramach postępowania rozpoznawczego, jest postępowaniem w pełni odrębnym od niego. Znajduje to przy tym wyraz w systematyce Kodeksu postępowania cywilnego, wprowadzonej ustawą z dnia 02 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804), zgodne z którym postępowanie zabezpieczające normowane jest w wyodrębnionej części drugiej Kodeksu. Okoliczność owa nie może pozostawać bez znaczenia dla wykładni przepisów o postępowaniu zabezpieczającym, którego obecnie nie należy wiązać wyłącznie z egzekucją a przy tym niewątpliwie jego zadania wykraczają poza zapewnienie wykonalności przyszłego merytorycznego orzeczenia w sprawie.

Nie można również nie dostrzegać specyfiki zabezpieczenia wykonywanego na podstawie nakazu zapłaty. Zgodnie z normą art. 492 § 1 kpc nakaz zapłaty z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności. Orzeczenie to stanowi, inny niż postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, tytuł do zabezpieczenia roszczeń powstający z ustawy bez odrębnego wniosku strony, a przy tym jego wydanie nie przesądza czy koszty zabezpieczenia w ogóle powstaną i w jakiej wysokości. Kwestia skorzystania z możliwości wykonania zabezpieczenia pozostawiona jest samej stronie, która w tym celu złożyć musi do komornika odrębny wniosek podlegający opłacie, a nadto dokonać określenia sposobu zabezpieczenia. Dodać trzeba, że zakres rozstrzygnięcia w nakazie zapłaty jest ściśle określony w art. 491 § 1 kpc, obejmujący zaspokojenie roszczenia w całości wraz z kosztami. Trudno przyjmować zatem by koszty owe obejmować miały także koszty postępowania zabezpieczającego, szeroko rozumiane, a więc obejmujące i koszty wynagrodzenia pełnomocnika związane z wykonaniem zabezpieczenia, skoro

na tym etapie postępowania powód nie posiada jeszcze wiedzy co do tego, czy postępowanie zabezpieczające w ogóle będzie przeprowadzone.

Przy uwzględnieniu uwag powyższych przyjąć należy, że na koszty postępowania zabezpieczającego składać się mogą koszty udzielenia zabezpieczenia, które w normalnym trybie udzielenia zabezpieczenia (art. 730 – 757 kpc) winny zostać zasądzone w orzeczeniu kończącym sprawę oraz koszty wykonania zabezpieczenia, które obejmować mogą koszty wykonania zabezpieczenia przez komornika (należne komornikowi opłaty i wydatki) oraz koszty związane z działaniem pełnomocnika i działaniem samej strony.

Za przyjęciem, iż stronie należy się zwrot wynagrodzenia adwokackiego związanego z wykonaniem zabezpieczenia w sprawie, w której nakaz zapłaty jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie, a zabezpieczenia dokonano na podstawie tego nakazu, prócz ogólnych reguł wynikających z art. 745 § 1 zdanie drugie kpc oraz art. 98 kpc, przemawiają pośrednio uregulowania zawarte w rozporządzeniu w sprawie opłat za czynności radców prawnych(...) Wedle § 1 rozporządzenia określa opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości. Złożenie wniosku o wszczęcie postępowania o wykonanie zabezpieczenia, którego podstawę stanowi nieprawomocny nakaz zapłaty będący tytułem zabezpieczenia (art. 492 § 2 kpc), wymagającego odrębnej opłaty i wskazania sposobu zabezpieczenia przewidzianego dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych, w ocenie Sądu Apelacyjnego jest odrębną czynnością od czynności w samym postępowaniu nakazowym, podejmowaną nadto przed innym niż sąd organem, tj. komornikiem. To zaś przemawia za przyjęciem powstania odrębnych kosztów zastępstwa prawnego. Przykładem potwierdzającym owa tezę może być sytuacja, gdy powód korzysta z pomocy zawodowego pełnomocnika dopiero po wydaniu nakazu zapłaty, na etapie wykonania zabezpieczenia. Trudno byłoby wówczas przyjmować, aby koszty związane z działaniem pełnomocnika (nieuczestniczącego w postępowaniu rozpoznawczym) objęte zostały uprzednim rozstrzygnięciem o kosztach zawartym w nakazie zapłaty. Nie sposób przy tym zakładać by owe koszty ujęte miały zostać w rozstrzygnięciu o kosztach zapadającym w dalszym, odrębnym, postępowaniu egzekucyjnym, ponieważ nie w każdej sytuacji musi dochodzić do wszczęcia i przeprowadzenia przez powoda-wierzyciela postępowania egzekucyjnego.

Dodatkowego argumentu dostarcza nadto uregulowanie zawarte w zdaniu ostatnim art. 745 § 2 kpc, według którego wniosek o przyznanie kosztów zgłosić może również uprawniony, który nie wytoczył sprawy w terminie wyznaczonym przez sąd, jeżeli niewytoczenie powództwa nastąpiło z tej przyczyny, iż dłużnika zaspokoił jego roszczenie. Koszty te niewątpliwie obejmować mogą koszty związane z działaniem pełnomocnika przy udzieleniu zabezpieczenia przedprocesowego.

Reasumując, Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym zażalenie nie podzielając poglądu wyrażonego w postanowieniu Sądu Apelacyjnego z dnia 22.04.2013 r., sygn. akt I ACz 716/13, stoi na stanowisku, że koszty związane z podejmowaniem czynności przez pełnomocnika przy wykonywaniu zabezpieczenia, gdy tytułem zabezpieczenia jest nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym (art. 492 § 2 kpc) nie są objęte rozstrzygnięciem o kosztach zawartym w nakazie zapłaty. W konsekwencji, jeżeli zostały przez powoda zgłoszone winien o nich sąd rozstrzygnąć zgodnie z regułą z art. 745 § 1 kpc przy uwzględnieniu m.in. zasady kosztów niezbędnych i celowych a także ustalenia odpowiedzialności za wynik postępowania (art. 98 – 110 kpc). Wysokość natomiast tych kosztów powinna zostać ustalona według wskazań z § 5 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, czyli według stawki w sprawie o najbardziej zbliżonym rodzaju.

Oddalając wniosek powoda o zasądzenie kosztów pełnomocnika w postępowaniu zabezpieczającym, przy błędnym założeniu braku istnienia podstaw prawnych, Sąd Okręgowy w istocie uchylił się od rozstrzygnięcia o nich według zasad z art. 745 § 1 kpc, nie rozpoznając tym samym istoty sprawy. Z tej przyczyny, kierując się także potrzebą zachowania zasady dwuinstancyjności merytorycznej dla obu stron postępowanie, na podstawie art. 386 § 4 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzeczono jak na wstępie.

bp